

Defragmentering

En fotobok om fragment

Håkan Hallberg

Högskolan för Design och Konsthantverk

Göteborgs Universitet

Göteborg, vårterminen 2010

Examensprojekt, 15 hp

Konstnärligt kandidatprogram i design 180 hp

Abstract

How do you read a book? Do you start at the beginning, or do you begin with the end or maybe in the middle? In my exam project I elected to work with a photographic publication about fragments of pictures combined in different ways, changing the context of the photographs and making the reader search for the whole picture, literary. During the project I tried to create a method for folding which would make the pictures communicate differently depending on how they were stacked against each other. I wanted to explore new ways to read the photo book, and how the format could be transformed by folding, to be able to show the pictures in a larger scale. Working with the material from an earlier project about defragmentation, I wanted to create a book that would correspond to this and figure out how it would work.

Keywords

Book, Photographs, Folding, Format

Innehållsförteckning:

1.0 Inledning	s.4
1.1 Bakgrund	s.4
1.2 Frågeställning	s.4
1.3 Avgränsning	s.5
2.0 Genomförande	s.6
2.1 Bildmaterial	s.6
2.2 Vikningsprocess	s.6
2.3 Layout	s.7
2.4 Sammanställning	s.7
3.0 Resultat	s.9
3.1 Teknisk aspekt	s.10
3.2 Reflektion över arbetsprocess	s.11
3.3 Utvärdering	s.11
Bilaga 1	s.12
Bilaga 2	s.13

1.0

Inledning

I mitt examensprojekt utgick jag ifrån ett tidigare projekt där jag arbetat med ett fotografiskt material till en installation. Jag ville nu utveckla detta arbete och placera det i en bok. Syftet var att undersöka hur man som grafisk formgivare kan skapa en intressant publikation där man leker med formatet och skapar en rumslighet i ett 2-dimensionellt material. Jag ville utforska bokens användningsområde, hur man interagerar med boken på ett annat sätt än att läsa från A till B.

Bild över utställningsprojektet.
Arbetade med 3 bilder som täckte 3 väggar i rummet.
Bilderna delades upp i delar på sammanlagt 450 A4 ark

1.1

Bakgrund

I mitt arbete ville jag arbeta med boken som plattform, boken är en intressant för att den kan te sig på så många olika sätt och ha många olika funktioner. Den är i första hand en behållare för information och den är oftast textbaserad och oftast med bilder.

Fotoböcker kan i viss mån endast innehålla bilder och jag ville skapa en egen behållare (bok) för mina egna bilder. Tanken var att det skulle handla om fragment, minnen, som när man letar i gamla fotoalbum och hittar gamla bilder och undrar när dessa är tagna och skapar i sig en berättelse.

En annan sak som intresserade mig och som jag tidigare jobbat med var foldrar och affischer. Jag förundrades alltid hur dessa kunde i vissa fall ha ett väldigt innovativt sätt att vikas på, särskilt då folder och affisch var kombinerad. Jag såg potential av att kanske använda mig av ett liknande system i min egen publikation, för att visa fotografier på ett annat vis. Jag ville undersöka bokens format och hur man skulle göra det möjligt att förändra det, samt hur jag då skulle bli tvungen att förhålla mig till bildmaterialet, samt själva processen att producera en bok.

1.2

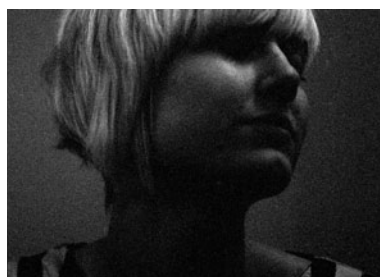
Frågeställning

Min frågeställning innefattade om det vore möjligt att sammanställa en bok där man kan skapa en struktur för att binda samman mitt urval av bilder och få dessa att falla in i en symbios, där de tillsammans bildar en helhet, en historia. Hur bör en sådan bok vara formgiven för att den ska fungera, val av papper, bindning av boken osv.

1.3

Avgränsning

För att avgränsa mitt arbete bestämde jag mig att slutresultatet skulle rymmas i en bok. Jag valde att utgå från mina egna bilder, fyra stycken föreställande: ett porträtt, havsutsikt, en skog, himmel. Dessa fyra bilder hade tagits under en treårsperiod under resor, där tyckte jag se mig ett samband mellan dem. Jag ville inte lägga till fler bilder då detta kändes tillräckligt däremot kändes det relevant att eventuellt stryka någon av dem i mån av plats. Formatet på boken fick inte överstiga A4-formatet, då jag ville eftersträva den kontrast som skulle uppstå om sidor skulle vikas ut med tanke på bokens storlek.

De fyra bilder jag valde att använda i mitt arbete

2.0

Genomförande

Mitt arbete har bestått av att skapa en publikation som behandlar fragment av bilder, där man får vika sidor och kombinera dem på olika vis för att finna en helhet, en icke-linjär resa igenom boken.

2.1

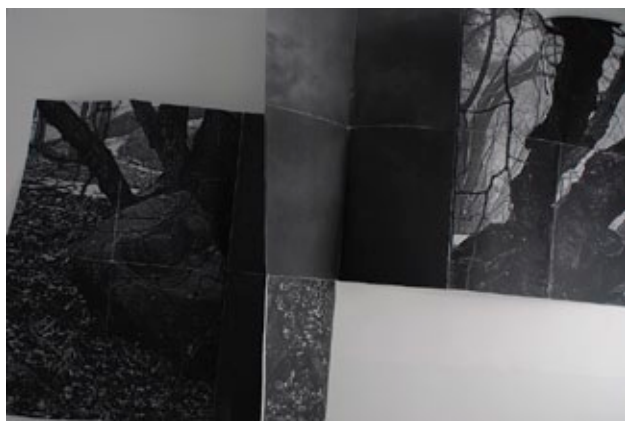
Bildmaterial

Startpunkten var när jag valde ut bilder ur mitt eget arkiv, de bilder som valdes var 4 stycken svartvita fotografier tagna under någon punkt då jag var ute och reste, men förutom det hade de ingen annan koppling till varandra. Idén var att min bok skulle handla om en färd där man letar sig genom informationen med koppling till fragment (bildfragment) som man kopplar samman för att hitta ett sammanhang, en helhet.

2.2

Vikningsprocess

Sedan inleddes min undersökning om hur en bok skulle kunna användas, hur man skulle kunna förändra formatet. Jag valde att undersöka hur foldrar och liknande fungerade, sådana man ofta plockar på sig eller får via reklam där man oftast arbetar med ett litet format som sedan går att veckla ut för mer information. Jag gillade funktionen på de som fungerade som både folder och affisch, dessa tyckte jag gav ett mervärde då det blir intressant och inte något man bara slänger. Detta var en typ av form jag ville prova att implementera i min publikation, av anledning att det skulle göra det möjligt att visa bilder på ett innovativt sätt samt en lek med formatet.

Exempel på hur sidorna viks

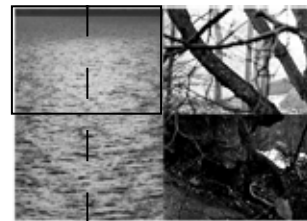
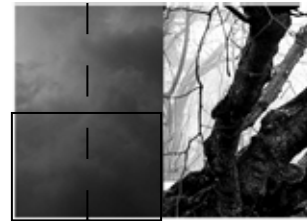
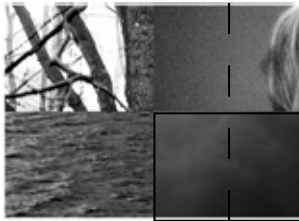

Tidig dummy, provar hur sidor viks, samt ett tidigare bildmaterial och form

Jag bestämde mig för att utgå från A5 formatet på en bok, jag ansåg detta vara en bra form att utgå ifrån som inte var för stort och otympligt men inte heller för litet. Då jag undersökte olika typer av sätt att vika foldrar så hittade jag ett sätt att vika ett papper i A-formatet till en folder på åtta sidor som genom vikningsprocessen band sig själv. Detta ansåg jag vara högst intressant på grund av dess enkelhet och potential till något annat än bara en folder, funderade över hur den skulle kännas och bete sig i ett större format, ett A2 ark vikt på detta sätt skulle bli en A5 bok. Kan tryckas dubbelsidigt för att sedan vecklas ut och

visa en bild i A2 format. Jag kunde dock tycka att detta blev något för komplicerat. Min bok skulle bestå av fyra stycken A2 papper, med tryck på bägge sidor och utfallande bilder. Jag valde att vika dem 3 gånger, en enklare metod som fick bilderna att kommunicera bättre med varandra, och viktprincipen/systemet var lättare att förstå.

Illustrerar vart uppslaget befinner sig på arken. Varje ark viks sedan ihop och läggs samman för bindning

2.3

Layout

Då min idé var att boken skulle var utvikt-baserad och att sidorna kombinerades med varandra, som ett slags pussel, så fick jag arbeta fram ett system för detta som krävde perfekt passning för att själva pappersviket skulle vikas där det var meningen och inte "klippte" någon bild, samt att bilder hamnade rätt på både fram och baksidan av papperet. Min bok bestod nu av 4 stycken A2 ark som delvis överlappade där dem var tänkta att senare bindas samman. De två första arken viktes ut åt vänster och de övriga två åt höger för att ge ett format runt 100x60 cm.

2.4

Sammanställning

Då mitt arbete kom att handla mycket om funktionen av att vika papper i bokform visade sig viktigt att välja rätt typ av papper för det ändamålet, jag sökte ett papper som inte hade för hög vikt eftersom det då skulle bli för tjockt och svårvikt samt att den inte skulle falla ihop på rätt sätt. Papperet skulle vara följsamt och fick då bli en tunnare sort som fungerade bra att vika, jag valde ett papper från map: Galerie Volume 90g/m². Jag printade dubbelsidigt på detta papper och

vek sedan ihop dem så att jag hade fyra delar för inlagen, det var viktigt att placera dem i rätt ordning så att det skulle kunna vikas ut på rätt sätt. Jag hade även en titel sida samt innehållsförteckning där titlarna på de fyra bilderna fanns med, för att ge en hänvisning till vad man skulle leta efter i boken, samt i slutet en kolofon med tillhörande information. Denna information sattes i tyspnittet Times för att hålla det enkelt och lite anonymt med tanke på att inte skulle ta för mycket uppmärksamhet från den övriga inlagen.

Detalj av bokens bindning

Jag valde att binda boken med tråd istället för en enklare limbindning för hållbarhetens skull, då boken ska hålla för att användas, bläddras och vikas i och inte riskera att sidor lossnar. För att min trycksak skulle få den rätta känslan av att vara juus en bok, valde jag att binda den med ett svart kloth-omslag.

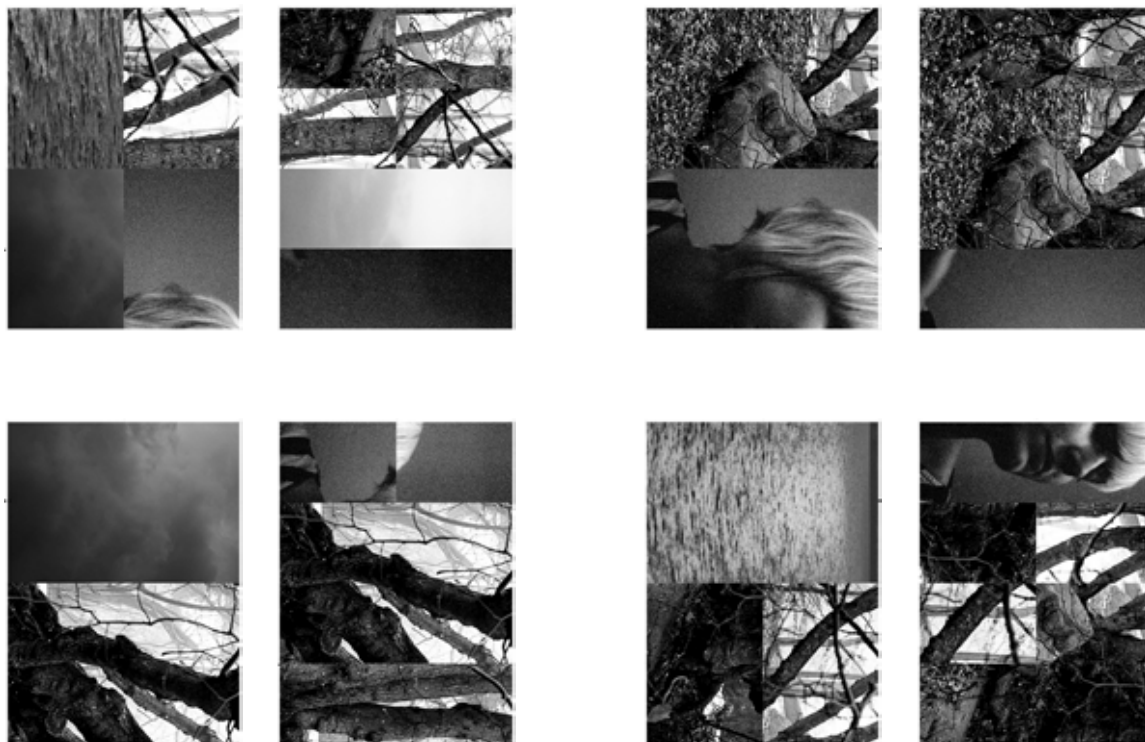
3.0

Resultat

Jag ville koncentrera mig på hur bildmaterialet skulle fungera med formen och detta ledde till ett experiment i layout och format. Mycket utav min tid lades på att beräkna hur bilderna skulle tryckas på dubbelsidiga pappersark för att sedan kunna vikas och överensstämna i ett system.

När man bläddrar i boken ser man bilder/fragment av skogsparti, min tanke var likt starten på en resa, exempelvis när man reser och ser hur landskapet susar förbi från genom fönstret. Sidorna är sedan utvikbara i tre delar och visar nya vyer/upptäckter och vissa går att kombinera för att visa en helhet, under sin färd dit skapar man olika mönster genom att kombinera olika bilder fram till slutresultatet.

Projektet ter sig som en bok i ungefärligt A5-format och vecklas ut till en affisch på ungefär 100x60cm.

Bokens inlaga, 4 pappers ark,
tryck på båda sidor

Valet av bildmaterial tog en stor del av projektets tid, min tidigare tanke av att använda någon annans bilder och helt fokusera på layout och typografi lades så småningom åt sidan, då jag ville ha total kontroll över formen och faktiskt använda mitt egna bildmaterial. De bilderna som slutligen användes är alla tagna under olika resor, samt tagna med analog film (kodak tmax 400) och där kände jag att det fanns en samhörighet, iso-talet sträckte sig dock från 400 och uppåt och därmed olika kornigheter i bilderna som jag ansåg kontrasterade fint med varandra. Layout mässigt ville jag få in ett system bland bilderna för att förenkla och visa hur man skulle vika för att hitta

bland fragmenten (bilderna) eller ett typografiskt system. Men detta visade sig bryta av för mycket och förstörde bildupplevelsen och iden med att tvingas interagera och leta i boken. Jag valde att lämna bilderna utfallande, utan störande grafiska element, i detta fallet.

3.1

Teknisk Aspekt

Andra halvan av projektet bestod av att lösa tekniska samt hantverksmässiga problem och sträckte sig från printar till bindning av boken och pappersval.

Hantverksmässigt ville jag skicka boken till tryck för att få perfekt passning för det dubbelsidiga trycket men i mån av tid valde jag att skriva ut dem istället vilket medförde en viss misspassning som hade kunnat undvikas och som i ett längre perspektiv drog ner formatet en aning. Mitt val av papper visade sig vara viktigt då jag behövde ett tunnare papper, runt 90 i vikt och helst då med en högre bulk som skulle tåla att vikas och vara följsamt. Jag valde Galerie Volume 90 g/m², ett papper från Map, som hade en gummiaktig struktur och fungerade utmärkt för att vikas.

Jag beslöt mig för en typ av trådbindning i stället för att limma ryggen, för hållbarhetens skull. Jag ville ha en klassisk känsla över boken, också här med tanke på kontraster. Jag ville att den skulle kännas som en bok och inte avslöja sitt innehåll vid en första anblick. Mitt val blev ett svart cloth-omslag utan någon titel för att få den att kännas anonym. Jag ville även titel samt text skulle vara minimal och enkel, den enda information som fanns att tillgå var det fyra titlarna på det bilder man kunde finna, för att ge en "riktning" åt läsaren och nyfikenhet att leta efter de bilder man kunde återfinna.

3.2

Reflektion över Arbetsprocessen

Det var för mig tydligt för mig redan från början att jag ville göra en trycksak, och på något sätt arbeta med bilder, däremot tog det en lång tid innan jag lyckades formulera för mig själv vad det var exakt jag ville göra eller vilken ingång jag skulle ha. Mitt problem blev att försöka avgränsa mig då projektet verkade oändligt med hundratal idéer och tankar. Och hur jag än gjorde så växte det så kallade projektet. Slutligen bestämde jag mig för att använda mitt tidigare fotografiska arbete då jag mindes att jag flera gånger funderat på en enkel folder som skulle följa med på själva fotoutställningen, om fotografiet. Detta blev en bra fokus och jag kunde genast börja skala ned och avgränsa mig, men när detta bestämdes hade det redan gått åt flera veckor av min tid och min relativt vettiga projektplanering hade gått i graven vid denna tidpunkt. Viktiga beslut angående undersökandet av papper och dess kvalitéer samt bindningar av publikation blev lidande.

3.3

Utvärdering

När jag ser mitt slutgiltiga resultat kan jag tycka att produkten har ett stort potential och ger ett intressant sätt att läsa på. Nu är det dock så eftersom jag utgick från ett tidigare projekt där jag i kort valde att visa delar ur bilder jag valt att kalla "fragment" som pusslas ihop till en helhet, och precis den känslan ville jag få in i mitt arbete som jag tyckte fungerade bra, men frågan är hur detta skulle appliceras på andra bilder/projekt som det först var tänkt att användas på. Inledande låg min fokus en aning på att kunna producera en slags mall för vissa fotoböcker att kunna visa sina bilder i större format som samtidigt inte var så kostsamt att trycka. Men med tanke på den komplicerade layout processen på fyra ark med tryck på båda sidor och ska stämma med varandra när de vikts, kan göra det hela svårt och med tanke på bindningen kan det hela resultera i att det blir för dyrt.

Bilaga 1

Slutresultat

Bilaga 2

